

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) DEC. 29th, 1921.

ST. (NO.) 304.

Single Copy 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

SUBMARINSKI NESPORAZUM OGROŽA VES HUGHESOV PROGRAM

FRANCIJA NE ODNEHA OD ZAHTEVE ZA 90,000 TON SUBMARINOV, NAMESTO 31,500, KI JIH JI DOLOČA AMERIŠKI MORNARIŠKI PROGRAM. — PRAVI, DA JI JE VELIKA MORNARICA POTREBNA ZA OBRAMBO.

Washington, 23. dec. — Načrti washingtonske konference za omejitev v gradnji submarinov in drugih pomorskih bojnih ladij so se popolnoma razbili ob skalah francoske trmoglavosti, kar obenem pomeni, da je postavljen v veliko nevarnost že sprejeti in odobreni sporazum glede omejitve v gradnji bojnih ladij velikega tipa. Francija je danes pokazala, da stoji nekompromisno na stališču, da mora imeti 90,000 submarinske tonaže, kar pomeni, da bodo tudi druge države število pomožnih bojnih ladij v bodočnosti zopet povišale in ne skrčile.

Francoska submarinska zahteva pomeni, da hoče imeti skoro trikrat toliko submarinov kot jih ji je določeno v mornariškem programu, katerega je sestavila ameriška vlada. Po ameriškem programu bi mogla imeti le 31,500 ton submarinov.

Francoski delegatje so na današnji seji tudi naznačili, da si pridržujejo pravico, da zgradijo še večje število rušilcev, aeroplanov in lahkih križark s skupno tonažo 330,000. Na vrhu vsega tega so francoski delegatje tudi naznačili, da so pripravljene sprejeti program glede omejitve pri gradnji velikih bojnih ladij le pod tem pogojem, da se že leta 1927 prične zopet z novimi gradnjami. Ako bi se ta predlog sprejelo, bi se doba prehanja z gradbo znižala od 10 let na 5 let.

Elihu Root je v imenu ameriške delegacije predlagal resolucijo, glasom katere bi bili poveljniki vseh submarinov obvezani posvariti vse trgovske ladje, predno bi se izvršil napad nanje, tako da bi potniki in moštvo imeli priliko preskrbeti za rešitev. Poleg tega je Root priporočil, da bi se napade na trgovske parnike sploh opustilo.

Edini smoter Francije je "obramba".

Ko je francoska delegacija predložila svoje submarinske zahteve, je sledila jako ostra debata. Svoje razočaranje so izrazili zastopniki vseh narodov, Amerike, Italije, Anglije in Japonske. Arthur Balfour je v imenu Anglije izjavil, da mora smatrati zahteve Francije za direktno grožnjo proti Angliji. Na vse te trditve je M. Sarraut ko zastopnik Francije odgovoril, da smatra vse obdolžbe povsem nesprejemljive.

Izjavil je, da so francoske zahteve utemeljene z "resničnimi potrebami in zahtevami Francije in njenih kolonij", in da Francija ni gnana k tem zahtevam vsled želje, da tekmuje z drugimi narodi.

"Mi protestiramo, da bi se naše zahteve z ozirom na submarinsko in drugo pomožno obrambo tolmačilo, kot da so naperjene proti kateremu izmed naših prijateljev," je dejal Sarraut.

Balfour je nato v imenu Anglije izjavil, da niti misliti ni na to, da bi v hodoče ne obstajalo prijateljsko razmerje med Francijo in Anglijo, toda zgodovina govori, da so bili časi, ko sta se nahajali v velikih konfliktih. Povdarjal je, da je Anglija vedno imela močnejšo pomorsko silo, a Francija na drugi strani pa močnejšo armado.

Tudi mornariški tajnik Hughes je izrazil svoje razočaranje s stališčem Francije. Dejal je, da ako bi vsi narodi hoteli imeti tako razmerje med mornarico in submarinsko tonažo, kot je zahtevala Francija, tedaj bi konferenca v resnici prinesla zvišanje oboroževanja na morju in ne znižanje.

"Bela" armada zopet aktivna v Sibiriji.

"BELA" RUSKA VLADA V VLADIVOSTOKU JE ZOPET PRIČELA REGOVILITI.

Washington, 28. dec. — Iz Tokia je prejel danes državni departament vesti, da so čete ruske "bele" vlade v Vladivostoku zavzele mesto Habarovsk. Poročilo pravi, da so se čete sibirske republike umaknile iz mesta 22. decembra.

mnenja, da je vojaška kampanja, s katero je pričela vladivostoka "bela" vlada pod protekcijo Japoncev bolj obsejna kot pa bi se dalo soditi iz malenkostnih poročil.

Habarovsk je precej važno železniško križišče na preko-sibirski železniški progi, oddaljeno več sto milj od Vladivostoka.

POLICIST UBIT.

Toledo, O., 28. nov. — Pri poskusu, da izvede neko aretacijo je bil danes ustrelen policist William Reed.

Za stabilizacijo mednarodne finance.

TUDI AMERIKA JE PRIPRAVLJENA, DA SE VDELEŽI MEDNARODNE EKONOMSKE KONFERENCE.

Washington, 28. dec. — Iz zanesljivi virov se poroča, da je Amerika pri volji vdeležiti se mednarodne konference, ki naj bi rešila zamotani ekonomski problem.

Ameriška vlada je pripravljena nuditi svojo pomoč v obliki sodelovanja na načrtih za uravnavanje zamotanih mednarodnih finančnih odnosov in za upostavljanje stabilnosti v vrednosti denarja, toda to je edina pomoč, ki jo je pripravljena nuditi Amerika, medtem ko smatra vlada vprašanje v prvi vrsti kot nekaj, kar morejo in morajo rešiti edinole evropski narodi.

Poročila iz Evrope napovedujejo, da bo najvišji koncil sklical to mednarodno konferenco takoj po snidenju v Cannesu. Kabelska poročila pravijo, da je francoski ministrski predsednik Briand že povabil Zedinjene države, da pošljejo svoje zastopstvo na konferenco.

Rusija bo povabljena.

London, 28. dec. — Vesti, da sta se Lloyd George in Briand sporazumela glede povabila sovjetskih zastopnikov na mednarodno ekonomsko konferenco, se v Londonu čimdalje bolj utrdjujejo. Na konferenco dospeta najbrže Litvinov in zunanji minister Čičerin.

Zanimivo je, da vesti o tem povabilu sledijo takoj po obisku nemškega financirja Hugo Stinnesa in Dr. Rathenaua, ki sta z Lloyd Georgeom razmotrivala kaotični položaj nemške finance.

V Angliji se tudi čimdalje več govori o "opustošenih pokrajinah Anglije", kot se je pričelo nazivljati mrtva industrijalna okrožja, in obenem se čuje zahteva, da se preuredi sistem odškodninskega plačevanja in na ta način opomore angleški industriji zopet na noge.

Berlin je pesimističen.

Berlin, 28. dec. — Nemški parlament je sklenil počakati z odgovorom na zadnjo noto medzavezniške reparacijske komisije glede odškodnine. Odlog je bil napravljen zato, da se preje eliši poročilo dr. Rathenaua o svojih pogovorih v Londonu.

Avstrija zastavlja umetnine. Dunaj, 28. nov. — Avstrija je v taki stiski, da ji je morala zastaviti dragocene gobelin-reparacijske komisije dovoliti, da se tapete in druge umetnine, da je v stanu zadostiti odškodninski zahtevam.

Pariz, 28. dec. — Nemčija je bila glasom mirovne pogodbe obvezana dostaviti za industrije v Lorraini vsak dan po 15,000 ton premoga. To je dozdaj točno izpolnjevala, a zadnji čas se poroča, da ne izpolnjuje več svoje polne obveznosti. Kot posledica je bila takoj sklicana seja reparacijske komisije, da razmotriva, kakšne korake se ima vzpriči tega položaja podvzeti.

STRUPENO ŽGANJE POVZROČILO SMRT.

Terre Haute, Ind., 28. dec. — Danes so našli mrtva v njunem stanovanju 34-letnega Carletona Carpenterja in njegovo 25-letno ženo. Dvojica se je poročila šele na božični dan. Izjavlja se, da je smrt povzročilo strupeno žganje.

Ohijski rudarji pre- tijo s stavko.

UNIJSKI URADNIKI PRAVIJO, DA NAZNANILO PODJETNIKOV POMENI KRŠENJE POGODBE.

Columbus, O., 28. dec. — G. H. Savage, tajnik ohijskih unijskih rudarjev je danes izjavil, da ako bodo ohijski podjetniki skušali vsiliti svoj sklep, to je da odklonijo nadaljnjo delovno pogodbo z rudarji vseh štirih centralnih držav, Pennsylvania, Ohio, Indiana in Illinois, tedaj bo s 1. aprilom odšlo na štrajk 13,000 ohijskih rudarjev.

Savage-ova izjava se nadalje glasi:

"Ohijski rudarski podjetniki so podpisali slovesno pogodbo, glasom katere so se zavezali, da se bodo prišli dne 6. januarja v Pittsburgh, da tamkaj skupno s podjetniki iz celega centralnega premogovnega polja in zastopniki rudarjev razmotriva novo mednarodno pogodbo, ki ima postati veljavna s 1. aprilom, ko poteče sedanja.

"Sklep, da se podjetniki v južni Ohio odtrgajo od ostalih podjetnikov, in da hočejo imeti separatno pogodbo, ki naj bi veljala le za rudarje v južni Ohio, je absolutna kršitev pogodbe, ki je bila sklenjena pred dvema leti v New Yorku."

Savage je izjavil obenem, da nima vzroka, da bi mislil na to, da se bodo podjetniki iz ostalih okrožij Ohio pridružili južno-ohijskim z zahtevo po separatni pogodbi.

Južno-ohijski podjetniki hočejo tudi, da se odpravi "check off" sistem, toda Savage pravi, da od tega predloga ne preti nobena nevarnost, ker je ta sistem podjetnikom ravno tako potreben kot junji. kajti poslužuje se ga pri pobiranju rent, stroškov za smodnik in več drugih rečij.

POTNI VLAK ZADEL V TO- VORNEGA

Marysville, O., 28. dec. — Danes je zadel severno vozeči potniški vlak, vozeč iz Springfielda v zadnji del nekega tovornega vlaka ter je en vagon docela uničil. Poškodovan ni bil nihče. K sreči ni bilo na zadnjem vagonu tovornega vlaka nobenega železniškega uslužbenca.

"ZLOČINSKI VAL" V NEW YORKU.

New York, 28. dec. — "Zločinski" val je zopet poplaval New York. Danes so trije banditi oropali in do smrti pretepli trgovskega zastopnika Charles Hayesa. Dva bandita sta danes oropala ekspresni vlak Missouri-Pacific ter odnesla \$1000.

JUGOSLOVANSKI ATLET NA ELLIS ISLANDU.

New York, 27. dec. — Semkaj je dospel na krovu parnika La Lorraine jugoslovanski atlet Marijan Matijević. Glasom zakonca za omejitev naseljevanja se ga ne more spustiti v deželo, toda Matijević, ki tehta 210 funtov, in ki je poseben ekspert v dviganju težkih predmetov, pravi, da ga bodo Združene države spustile v deželo kot umetnika. On pravi, da lahko drži v vsaki roki po 450 funtov ter obenem pleše jugoslavenski narodni ples "kolo".

Tisoči so pozdravili Debsa ob povratku domov.

10,000 DO 15,000 OSEB SE JE VDELEŽILO SPREJEMNEGA POHODA V TERRE HAUTE.

Terre Haute, Ind., 28. dec. — Tisoči pristašev, prijateljev in someščanov so pozdravili danes Evgena Debsa, ko se je odsotnosti skoro treh let, katere je prebil v ječi radi svojih proti-vojnih govorov, zopet povrnil v svoje domače mesto.

Na sijajni sprejem, katerega so mu priredili njegovi pristaši in prijatelji je Debs odgovoril v govoru, katerega je držal na verandi svojega domovanja. V tem svojem govoru je ponovno obljubil, da ne bo miroval toliko časa, da pridejo na svobodo še vsi ostali politični kaznjenci.

Njegova žena ga ni šla čakati na kolodvor, ker je izrazila željo, da ima raje, da se snide s teško pričakovanim možem v domu. Debs bi bil že preje prišel domov, toda je bil zadržan dva dni in pol vsled obiska v Washingtonu in pa vsled ustavitve v Indianapolisu.

Toda vsled tega ni pozdrav, ki mu ga je priredilo njegovo domače mesto, čisto nič trpelo na navdušenosti in iskrenosti. Ko je Debs stopil z vlaka, ga je pozdravila velikanska množica ljudstva, ki ga je navdušeno pozdravljala, nato pa spremila v pohodu da njegovega doma. Vojde pohoda računajo, da se ga je vdeležilo 15,000 do 10,000 oseb, medtem ko so se nadaljni tisoči drenjali na straneh ulic, opazujoč mimoideči pohod.

Debs se je peljal na avtomobilu, ki ga je čakal na kolodvoru z razkrito glavo. Pohod je šel s kolodvora direktno proti domu, ki je nedaleč od železnice. Ko se je avtomobil ustavil pred Debsovim domom, se je pojavila na verandi Mrs. Debs, toda ko je videla roj ljudstva, ki jo je ločilo od moža, se je umaknila v notranjost. Ko se je Debs končno posrečilo izmotati iz množice in stopiti na verando, je Mrs. Debs zopet prihitela venkaj in objela svojega moža, nakar se je slednji obrnil na množico in se ji zahvalil za sprejem.

"Zopet doma!" je vzkliknil Debs z glasom, ki je izrazil globoko ginjenje.

"Se takrat, ko sem odhajal od tod," je dejal Debs, "sem čutil, da ste z mano v duhu, in vaša zvestoba me je podpirala vse skozi. Moram se vam vsem skupaj zahvaliti za trud, ki ste ga imeli zastra mena toliko časa, in ki je končno prinesel uspeh. Toda jaz se ne bom čutil svobodni, dokler ostane samo še eden izmed zaprtih v ječi. Jaz upam posvetiti svoje življenje osvoboditvi onih, ki so še zaprti, in poznanje ne bom nikakega počitka, dokler se jih ne vrne k onim, ki jih ljubijo."

"V mojem srcu ni nikake trpkosti," je nadaljeval Debs, "temveč samo odločnost, da se ne podam, in da ostanem zvest svojim poštenim načelom in idealom. Kaj drugega mi je nemogoče storiti. Zdaj nisem vstanu držati daljši govor, toda reči moram, da vas ljubim vse, ki ste priredili tako lep sprejem."

Nato se je Debs v družbi svoje

Irska pogodba neiz- premenljiva, pravi Lloyd George.

ANGLEŠKI PREMIER PRAVI, DA MORA POGODBA OSTATI KOT JE BILA PODPISANA.

London, 28. nov. — Ministrski predsednik Lloyd George je danes podal izjavo, v kateri se svari Irsko, da Anglija ne bo dopustila v nikake nadaljne spremembe v pogodbi, temveč da mora ista ostati kot je bila podpisana.

Lloyd George opozarja, da se vsled odlašanja odobritve od strani Ircev zavlačuje delo kabinetskega komiteja, ki se ga je nastavilo, da priredi vse potrebno za umaknitev angleških vojaških čet z Irske, da izravna pogoje amnestije in da izroči eksekutivno moč v roke irske uprave. Del Lloyd Georgeove izjave se glasi:

"Noben angleški državnik bi ne šel dalje, kot smo šli mi. Noben angleški državnik bi ne mogel razmotrivati predloga, glasom katerega bi irska prenehala biti del angleške države.

"Pogodba da je Irski isto mesto kot ga imajo druge angleške države angleškega imperija; ona ima pravico pristopiti k Ligi narodov, in ima tudi vse druge zakonite, faktične in konstitualne pravice kot Kanada. Toda zahteva za spremembo v pogodbi bi isto razveljavila, kar bi bilo seveda v veliko škodo interesov obeh dežel."

Nemški poslanik do- spel v Ameriko.

New York, 28. dec. — Nemški diplomatski in konzularni poslanec v Zedinjenih državah so se danes pripravljali, da razobesijo zastavo nemške republike v Washingtonu, New Yorku in po drugih mestih.

Danes je dospel v newyorško pristanišče parnik Nieuw Amsterdam, na katerega krovu se nahaja nemški charge d'affairs, Karl Land. Z njim so prišli tudi konzularni zastopniki, ki bodo zavzele svoja mesta po raznih delih Združenih Držav.

Medtem ko je novi poslanik odhajal s krova parnika, pa so bili na delu ekspresmani s prevažanjem varnostnih blagajin in kabinetov, ki jih je izročil bivši nemški konzulat ob napovedi vojne od strani Zedinjenih držav v roke švicarskemu konzularnemu zastopniku.

Za časa vojne se je pojavila vest, da so ameriški vladni agenti neko noč vlomili v nemške blagajne pregledali dokumente ter nato nadomestili pečate tako skrbno, da je bilo nemogoče spoznati razliko. Vest je bila takrat zanikana.

Novi nemški konzulat v New Yorku se otvori 3. januarja. Večji del osebja je že tu. Kadar se nastavi polnomočnega poslanika ali ambasadorja, takrat bo prevzel Karl Lang mesto generalnega konzula v New Yorku. Nemški konzul v Chicagu bo Dr. Emil Baer, v San Franciscu Armand Valettee in Hugo Hundt v St. Louisu.

žene in nekaterih drugih bližnjih sorodnikov umaknil v notranjost hiše.

Angleške bojne ladje v Egiptu.

ANGLEŽI SO NEZMOŽNI ZATRETI EGIPTOVSKO REVOLTO.

London, 28. dec. — Danes se je pričelo pomikati po reki Nil osem angleških parnikov, katerim poveljujejo angleški častniki in ki so opremljeni s strojnimi puškami, da zatro revolte, ki se širijo po vsej deželi.

Sprejeta poročila tudi pravijo, da se je odposlalo tudi več zrakoplovov, da pomagajo vojaškim četam.

Do sedaj je bilo v spopadih 11 ubitih in 14 ranjenih, kar se smatra za enega najresnejših poskusov egiptovskih nacionalistov za prevrnitev angleške vlade.

Revolta, katero vodi Madame Zaglul, žena odstavljene egiptovskega voditelja, se čimdalje bolj širi, in upornost proti angleški vladi raste z vsakim dnem.

Nemiri, ki so se pričeli pretekli teden v Kairi, z navadnimi cestnimi demonstracijami, so se razširili že po vseh večjih egiptovskih mestih kot so Aleksandrija, Suez in Port Said.

Kriza premirila?

London, 28. dec. — Uradna poročila, ki so došla danes iz Kaira, pravijo, da se stanje v spodnjem Egiptu bliži normalnosti, da so se vsi uradi zopet odprli, in da se zapre samo še šole.

Do hemirov je prišlo včeraj edinole v Aleksandriji, medtem ko je bilo v Kairi, v kanalski zoni v zaledju vse mirno.

ZASLIŠANJE RADI HOWAT- OVE OBTOŽBE KONČANO.

Kansas City, 28. dec. — Danes se je končalo sodno zaslišanje z ozirom na tožbo za injunkcijo, ki jo je vložil Aleksander Howat proti vrhovnemu predsedniku rudarske Lewisu in pa proti jugozapadnim podjetniški zvezi. Namen tožbe je prepovedati Lewisu nastavitve provizorično unijsko upravo za Howatov distrikt in izvesti izobčitev Howata in drugih postavno izvoljenih unijskih uradnikov, katero je odredil vrhovni ured rudarske unije v Indianapolisu. Sodnik Dew je pred kratkim dovolil Howatu, ki se nahaja v ječi, začasno injunkcijo proti Lewisu, od odločitve, ki bo podana enkrat sredi januarja, pa odvisi, da-li ta injunkcija postane trajna.

Danes je dospel v newyorško pristanišče parnik Nieuw Amsterdam, na katerega krovu se nahaja nemški charge d'affairs, Karl Land. Z njim so prišli tudi konzularni zastopniki, ki bodo zavzele svoja mesta po raznih delih Združenih Držav.

DELNIČARJEM AMERIŠKO-JUGOSLOVANSKE TISKOVNE DRUŽBE.

V smislu pravil, se vrši letna seja naše družbe dne

8. JANUARJA 1922

v Grdinovi dvorani na 6019 St. Clair Ave. Tretje nadstropje.

Pričetek točno ob 2. uri popoldne. Za nadaljni razvoj našega podjetja je potrebno, da se te delniške seje udeležijo vsi delničarji brez izjeme. Ako pa bi imel kateri za tisti dan kake zadržke, naj pooblasti družega delničarja, da ga zastopa.

Direktorij

Am. Jug. Tiskovne Družbe
G. M. Kabay, tajnik.

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier ..... 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.
 United States ..... 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada ..... 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00
 POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastate in izdaja ga

Ameriško-Jugoslovenska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravlništvo.

CLEVELAND, O., ČETRTEK (THURSDAY) DEC. 29th, 1921.

104

WASHINGTONSKA KONFERENCA.

Mesec in pol je že poteklo, odkar so se zbrali diplomatje zaveznih sil na konferenci v Washingtonu, da rešijo zamotani problem mednarodnega oboroževanja. In najzlastnejša stran te konference je ta, da čimdalje se vleče, tem bolj postaja očitno, da ti diplomatje ne bodo prinesli svetu razoroženje, a celo manj še mir.

Ljudje, ki radi verujejo v lepe iluzije, pravijo, da tvorijo sporazum glede omejitve pri gradnji bojnih ladij največjega tipa upoštevanja vreden korak v smeri trajnega in temeljitnega razoroženja. To ni resnica. Prvič je do te stopje privedlo velesile le dejstvo, da jim finančna ne dopušča večkovno višanje ekspanzivnih mornaric, in da se ni ničesar napravilo na konferenci, kar bi preprečevalo povratek k stari metodi tekmovanja, kakor hitro se bodo države počutile dovolj močne, drugič pa so dogodki zadnjih dni, ko se je razvila kontroverzija glede submarinske tonaže, dokazali, da bo najbrže propadel tudi sporazum glede gradnje bojnih ladij velikega tipa. Anglija, Francija, Amerika in Japonska so se sicer borile za "demokracijo", a danes je razmerje, ki vlada med njimi prepojeno s sumničevanjem in intrigami: vsaka država gleda le, kako braniti in zagovarjati svoje lastne imperijalistične tendence.

Se en sklep je storila washingtonska konferenca, od katerega nekateri optimistični ljudje dosti pričakujejo, namreč takozvani četvrti sporazum glede postopanja na Pacifiku. Ta sporazum je nekaka pogodba med Ameriko, Anglijo, Japonsko in Francijo, da bodo branile status quo na Daljnem vzhodu, to se pravi, da si bodo medsebojno pomagale, ako bi prišlo do tega, da bi bile posesti katere države ogrožene.

Z ozirom na ta sporazum pa se je razvila zadnji čas v Washingtonu precej zanimiva razprava, temveč kako naj se istega tolmači. Od pomena, ki se ga da temu sporazumu, najbrže odvisi, da-li ga bo ameriški senat potrdil ali ne. Predsednik Harding pravi, da je tolmačenje sporazuma nevažno. On je mnenja, da je malega pomena, da-li sporazum obljublja po roč ostalih sil le tedaj, kadar bi bili ogroženi japonski otoki na Pacifiku, ali tudi za slučaj, da je napadena japonska država kot taka. Harding pravi, da po njegovem mnenju ni všteta japonska država, toda dostavlja, da navsezadnje ni važno, kako se sporazum v tem oziru tolmači.

Toda to ni resnica. Le pogledimo nekoliko položaj, ki obstoja danes na Daljnem vzhodu, pa bomo takoj videli, da se Harding silno moti, ako misli, da je tolmačenje sporazuma brez pomena.

Japonska ima že dve leti v svoji posesti severni del otoka Sahalina, ki je sila bogat na premogovnih in oljnih zakladih. To ozemlje pripada Rusiji.

Japonska že dve leti razteza svojo železno pest po vzhodni Sibiriji, pod katere ledeno skorjo se skrivajo velikanski prirodni zakladi. Tudi Sibirija pripada Rusiji.

Rusija je danes sicer nezmožna z vso silo nastopiti proti imperijalizmu japonske vojaške avtokracije, toda prišel bo čas prej ali slej, ko bo zahtevala popoln obračun.

In takrat bo neizmerno velike važnosti, kako se tolmači četvrti sporazum. Ako obvelja tolmačenje Hardinga, namreč so vsi v pogodbi le japonske otočne posesti na Pacifiku, tedaj Zedinjene države ne bodo obvezane priti Japonski na pomoč. Ako pa obvelja tolmačenje, katero daje sporazumu državni tajnik Hughes, tedaj bo položaj povsem drugačen, in Zedinjene države bodo po pogodbi obvezane, da pridejo na pomoč japonski imperijalistični kasti.

Toda to je samo en slučaj. Isto bi veljalo, kadar bi se Kitajska uprla proti japonski nadvladi, ali kadar bi poštena Koreja čutila, da ima v sebi dovolj moči, da prične z borbo za neodvisnost. Dolžnost senata je torej, da pove javnosti, katero tolmačenje bo veljalo za Ameriko, preden se sprejme kak sporazum, kajti sicer se ta konferenca ne bo izjalovila le v tem, da ne bo preprečila nadaljnih vojen, temveč bo celo direktna povzročiteljica novih mednarodnih sporov in bojov.

Vrata v Združene države.

NEW YORK. — (Jugoslovanski Oddelek F. L. I. S.) Dasi je vsakdo, ki se je priselil v to zemljo, ob svojem prihodu prišel v dotiko z eno ali drugo priseljeniško postajo, kjer je vzadostil ameriškim priseljeniškim predpisom in je bil redno pripuščen v to zemljo, vendarle večina ljudi nimajo jasnega pojma o postopanju priseljeniških oblasti in sploh o glavnih določbah priseljeniških zakonov.

Vsakdo ve, kako skrb obvlada človeka, ki pričakuje prihod katerega sorodnika ali prijatelja iz tujine. Čim izve za parnik, v katerem se pričakuje, nahaja, postane nemiren; v svoji bojazni se obrača okoli za svet — večinoma ne na pravo mesto. Ako sorodnik se ne prikaže takoj, dotičnik pošilja brzojavko za brzojavko, mnogokrat brez potrebnih podatkov, na priseljeniške oblasti, ki — prenapolnjene z delom — ne morejo odgovarjati vseh tudi ob najboljši volji. Ako končno pride vest, da je bil sorodnik ali prijatelj zadržan na priseljeniški postaji, se dotičnik prestraši, in skrbi, izguba časa in stroški sledijo.

To je vse lahko razumljivo, ali človek si lahko prihrani mnogo teh skrbi, ako zna nekaj o rednem postopanju na priseljeniških postajah.

Med temi postajami najbolj glavna je seveda Ellis Island, postaja newyorškega pristanišča. Ellis Island so pravcarizata vrata v Združene Države. Na celu te priseljeniške postaje se nahaja Commissioner Robert E. Tod in njegova pomočnika sta Assistant Commissioner Mr. Byron H. Uhl in Mr. Harry R. Landis.

Čim je parnik vstopil v newyorški zaliv preko postaje za kvarantino, prihaja na brod priseljeniški inspektor in — ako ni nikakih zadržkov radi sumljivih bolezni na brodu — takoj začne urejati potrebno za čim hitrejši izkrcanje potnikov. Prečno je parnik pristal ob pomolu, priseljeniški uradniki so že izvršili štetje vseh potnikov, izbrali vse ameriške državljane in pregledali inozemce drugega in prvega razreda. Ti potniki prvega in drugega razreda morajo vzadostiti predpisom priseljeniških zakonov, ravno tako kakor potniki tretjega razreda, smejo pa biti pregledani že na brodu. Ako ni nikakega zadržka, bodisi radi splošnih določb priseljenškega zakona ali radi kvote, se jim do-

voli vstop v Združene Države direktno iz parnika na pomol. Priseljenici tretjega razreda pa in oni potniki kabine, katerih služaj treba natančneje preiskovati se iz parnika premestijo v ferryboat, ki jih odpelja na Ellis Island.

Ako je razvidno, da je priseljenec na sploh sposoben, da se mu odvoli vstop v Združene Države in kvota one dežele, kjer se je rodil, ni bila še izčrpana, pregled na Ellis Island je prilično hitra stvar. Čim priseljenici dosepejo na otok, so postavljeni v vrsto in podvrženi kratkemu zdravniškemu pregledu, katerega svrha je izločiti one slučaje, ki potrebujejo natančnejši pregled. Na to so priseljenici izpraznjeni glede pismenosti in končno pridejo pred mizo, ob kateri sedita dva priseljeniška nadzornika, ki vgotavljajo, da-li je priseljenec vzadostil zahtevam zakon glede pripustljivosti v to deželo. Ako vzadostita in kvota one dežele, kjer se je rodil, ni bila še izčrpana, je pripuščen takoj.

Čim so priseljeniške oblasti pripustile priseljenca, sme isti oditi iz Ellis Island, bodisi potnik ali prevoznega čolna v mesto New York, ako je tja namenjen, ali pa ferryboat ga odvede na železniško postajo, ako je namenjen drugam. Sorodniki ali prijatelji naj ne bodo v skrbeh v temem slučaju, kajti priseljeniške obveščajo kondukterja, naj izpusti potnika na postaji, kamor je namenjen.

Pripuščen priseljenec utegne pa biti začasno zadržan (temporarily detained). To se dogaja zlasti v slučajih, kjer pripuščen priseljenec čaka na denar za nadaljnjo potovanje, ali pa ako ne kdo mora priiti, po njega, ali v slučaju začasne bolezni ali radi katerega drugega razloga. Začasno zadržani priseljenec (na kratko zvan "T. D.") je skratka priseljenec, kateremu je bil dovoljen vstop (admission) in ki zapusti priseljeniško postajo, čim bo odstranjena dotična začasna težkoča.

Kdor ni takoj pripuščen, je zadržan in poseben preiskovalni odbor (Board of Special Inquiry) mora pretrpetovati njegov slučaj v posebni seji, ki naj se vrši v čim krajšem času. Vsak tak odbor je sestavljen od treh članov, izbranih izmed priseljeniških uradnikov od Generalnega Komitaja za priseljevanje s prvoletnim tajnika za delo (Secretary of Labor). Zasišanje (hearing) pred Board of Special Inquiry ni javno, ampak priseljenec sme

zahtevati prisotnost katerega prijatelja oziroma sorodnika.

Ako torej kdo dobiva vest, da je bila pričakovana oseba zadržana na Ellis Island za posebno preiskavo (held for special inquiry), to jednostavno pomenja, da dotičnik ni bil še pripuščen, ampak da njegov slučaj potrebuje posebno preiskavo in da posebna komisija bo pregledala njegov slučaj.

V slučajih bolezni in nespoobjenosti spravljajo distriktni priseljenici v bolnišnico in odlozijo njegov pregled na poznejši čas. V takih slučajih odloča Board of Special Inquiry na podlagi spričeval pregledujočega zdravnika.

Razun v teh slučajih, v katerih je priseljenec zadržan za posebno preiskavo (Special Inquiry, na kratko "S. I."), treba zapomniti si, da tudi vsak izomec, ki prihaja čez kvoto, je zadržan "for special inquiry".

Skratka: "Held for special inquiry" je vsak, ki ni bil pripuščen in začasno zadržan. Board of Special Inquiry ima na to v posebni seji določiti, da-li naj se dotični priseljenec pripusti ali pa zavrne.

V slučaju zavrnitve ima dotični inozemec pravico do priziva na Secretary of Labor in je obveščen o tej pravici. Priziv sme vložiti sam ali potom prijatelji ali pa potom kake dobrodelne organizacije, nahajajoče se na priseljeniški postaji. Priziv (appeal) ima jednostavno besedilo: Vlagam priziv proti sklepu Board-a of Special Inquiry — s podpisom prizivnika. Priziv sme vložiti v roku osemindesetih ur po sklepu. Vložitev priziva zaustavlja vsak nadaljnji glede končne usode priseljenca; dotični Secretary of Labor ne odloči o prizivu in prijavi svoj sklep nadležniku priseljenške postaje. Radi tega, dokler ni rešen priziv, nihče ne more biti deportiran.

Secretary of Labor more rešiti priziv s tem, da odvrže sklep Board-a of Special Inquiry in pripusti priseljenca, ali — v izvanrednih slučajih — oziroma more potrditi deportacijo, ki jo je odredil Board of Special Inquiry.

V nadaljnjih člankih bomo objasnjevali natančneje najvažnejša določila priseljenških zakonov, v kolikor njih znanje je skrajno potrebno in koristno za vsakega priseljenca.

Umrli je v Ljubljani veletrgovec Avgust Tomažič.

KONGRES REPUBLIKANSKE STRANKE.

Belgrad, 28. nov. — Na večerajšnjem kongresu republikanske stranke so referirali Jaša Prodanović, Ljuba Stojanović, Mihajlo Ilić in Jovan Gjonović. Za njimi je govoril dr. Basariček, delegat Radičeve stranke. Njegov govor je izzival splošni interes. Dokazoval je, da njegova stranka ni separatistična, da je za narodno edinstvo, da pa nima namena, da bi Srbom vsiljevala svoje mišljenje. Radičeva stranka je republikanska in ako Srbi želijo republiko, se bodo lahko sporazumeli s Hrvati, ako pa želijo monarhijo, bo njegova stranka zahtevala republiko za Hrvatsko. Radičevci ne prihajajo v Belgrad, ker je parlament diskreditiran. Ako bi Radičeva stranka prišla v parlament, bi povzročila samo vojaško diktaturo. Radić ima mandat, da more, ako to smatra za potrebno, pozvati svoje poslance v Belgrad in začeti z delom v parlamentu. Ni izključeno, da bo Radić prišel v Belgrad, ako se sedanje razmere izpremenijo. Potem je o priliki diskusije o politiki in programu stranke prišlo do spopada med starejšimi in mlajšimi. — Po kongresu je bil prijateljski sestanek.

Poljska je po Rusiji gospodar sko najbolj uničena država v Evropi. Kurz njenega denarja, ki je še slabši kot avstrijski, to dokazuje. In vendar so se cene življenjskih potrebščin na Poljskem od prvega tega meseca znatno znižale, pri lesu in petroleju n. pr. za celih 40 odstotkov! V resnici je "interesantno" gledati, kako se po eni strani druginja v bogatih deželah veča in veča, da je v njih življenje za nepremožnega človeka le malo bolj prijetno kot smrt, ko so po drugi strani življenjske prilike po gospodarsko šibkih državah v splošnem boljše kot po drugih, ali pa vsaj boljšajo. Za armadijo desetih tisočev seveda ne, ker za to so bili življenjski pogoji v vseh slučajih vedno — dobri. In tak nered si upajo nekateri imenovati "red" in celo od boga postavljen!

Nova radioaktivna prvina. Francoski kemik Barthelot je odkril novo prvino, ki izzareva nevidne žarke, kateri prodirajo skozi neprozorna telesa. Imenoval je to prvino "Emilium". Kakor znano imenujejo snovi s takimi lastnostmi, kakor je gorenja, radioaktivna. Doslej poznajo že kakih trideset podobnih prvlin.

Lepi striček

— Guy de Maupasant. —

"O, nadzornik je pri severni progi. Po osem dni na mesec živi v Parizu. Tiste dneve imenuje njegova žena "službeno teden". Da jo le поблиže spoznate, pa boste videli, kako je fina in ljubezniva. Obiščite jo no te dni!"

Duroy ni mislil več na odhod; zdelo se mu je, kakor da mu je tukaj vedno ostati, kakor da je doma.

Ali vrata so se brez šuma odprla, in v sobo je vstopil velik gospod, ki ga niso bili niti javili:

Obstal je, ko je zagledal moškega. Gospe Forestier se je poznalo, da je za hip v zadregi; nato pa je spregovorila s svojim naravnim glasom, čeprav ji je zaplalo nekoliko lahne rdečice od ramen v obraz:

"Kar naprej, prijatelj. Dajte, da vam predstavim dobrega Charlesovega tovariša, gospoda Georges Duroya, bodočega žurnalista."

Potem pa je dejala v čisto drugačnem tonu: "Naš najboljši in najintimnejši prijatelj, grof de Vaudrec."

Moža sta se pozdravila, ter si zraven pogledala globoko v oči, in Duroy se je hitro odpravi:

Ni ga pridrževala. Zajecjal je nekaj v zahvalo, stisnil mladi ženi roko, ki mu jo je podala, se poklonil še enkrat novemu priselcu, ki se je držal — človek odličnega sveta — hladno in resno in je odšel iz sobe popolnoma zmešan, kakor da jo je pravkar strašno zavozil.

Ko je bil zopet na cesti, se je čutil potrtega; slabe volje, temno čustvo skrivno užaljenosti ga je naskočilo. Šel je svojo pot in se je izpraševal, zakaj ga je obšla ta nenadna otočnost; ni si vedel nikakega odgovora; ali strogi obraz grofa de Vaudrec, že malec postaršega moža s sivimi lasmi, z mirnim in nesram-

nim izrazom prav bogatega in samosvestnega človeka, mu je prihajal neprestano v spomin.

In zapazil je, da je pognal prihod tega neznanca, ki je nanaglo presegal prijateljsko kramljanje na štiri oči, katerega se mu je srce že privadilo, vanj tisti občutek hladne brezupnosti, ki nam ga vzbudi včasih ena sama beseda, in sam pogled v človeško bedo, ali sploh najneznatnejša stvarca.

In doždevalo se mu je tudi, da je bil ta človek, sam ni mogel uganiti, zakaj, nejevoljen, ker ga je našel ondakaj.

Do tretje ure ni imel več prav nobenega opravka; in sedaj ni bilo še pol dne. V žepu mu je ostalo šest frankov petdeset: šel je kosit v Duvalovo obednico. Potem je taval po bulvarju; in ko je bilo tri, je stopal po glavnih stopnicah v "Vie française".

Pisarniški slugi so sedeli s prekrižanimi rokami na klopi in čakali, dočim je en uslužbenec urejal za nekakšnim majhnim proforskim katedrom. Vse je bilo popolnoma vzprizojeno, da bi imponiralo obiskovalcem. Vsi so se držali in kretali važno in okretno, kakor se spodobi, v predsobi velikega lista.

Duroy je pral: "Kje dobim gospoda Walterja?"

Sluga je odgovoril: "Gospod ravnatelj je pri seji. Ali ne bi malo sedli, gospod?" In pokazal mu je čakalnice, že polno ljudi.

Tam je bilo veljavnih, uglednih mož, z odlikovanji na prsih, pa tudi zanemarljivi ljudi, ki jim ni bilo videti perila, katerih svrtniki, do vratu zapeti, so nosili na oprsju madeže, spominjajoče obrisov zemljin in morij na zemljevidih. Tri ženske so bile med temi moškimi. Ena je bila lepa, smehljajoča, nagazena, po vsej priliki koketa; njena sosedica s tragičnimi potezami na zgubnem licu, tudi nekak strogo nagazana, je imela nekaj nepristnega, zametnega, kakor v obče bivše igralke, neke vrste splošno mladost, kakor žaltav ljubezenski vonj.

Tretja ženska v žalnih obleki se je stiskala v kot in

se je držala kakor nevtolažna vdova. Duroy je mislil, da je prišla miloščne prosit.

A nikomur niso dali vstopit, in minilo je že več nego dvajset minut.

Tedaj se zablskne Duroyu prava misel, vrnil se je in stopil k slugi: "Gospod Walter mi je naročil, naj pridem ob treh," je dejal. "Za vse slučaje pa poglejte, ali ni gospoda Forestierja tukaj?"

Sluga ga je povedel po dolgem koridorju v prostorno sobano, kjer so pisali štirje gospodje za veliko zeleno mizo.

Forestier je stal pred kaminom, kadil cigareto in se je igral "lovikroglo". Zelo spreten je bil v tej igri in vsaki pot je ujel obilno kroglo od rumene zelenkovevine na drobni leseni klinček. Štel je: "Dvaindvajset — trindvajset — širindvajset — petindvajset."

Duroy je spregovoril: "Šestindvajset." In njegov prijatelj je vzdignil oči, ne da bi prenehel z enakomernim gibanjem svoje roke. — "O, lej, ti si! — Včeraj sem jih naredil sedemindvajset zaporedoma. Tukaj me prekosil samo Saint-Potin. Ali si govoril z ravnateljem? Nič smešnega, nego če vidiš Norberta, to staro motovilo, kako lovi kroglo. Odpira ti usta, kakor da jo hoče pogoltniti."

Eden izmed urednikov je obrnil glavo proti njemu:

"Silš Forestier, jaz vem za lovikroglo, ki je na prodaj; imenitna, od antilškega lesa. Bila je last španske kraljice, kakor pravijo. Šestdeset frankov zahtevajo zanje. To ni drago."

Forestier je pral: "Kdo jo pa ima?" In ko je zgrešil svoj sedemindvajseti sunek, je odprl omaro, kjer je zagledal Duroya do dvajset prepleh lovikrogel, razvrščenih po številkah, kakor drobne umetnine v zbirki. Potem pa, ko je položil igračo na svoje navadno mesto, je ponovil:

"Kdo ga pa ima, ta biset?"

Žurnalist je odgovoril: "Neki prodajalec vstopnic

za vandeille. Jutri ti prinesem tisto reč, ako ti je prav."

"Dobro, meni je prav. Če je res lepa, jo vzamem; lovikrogel nima človek nikoli odveč."

Potem se je okrenil proti Duroyu: "Pojdi z menoj, povedem te k šefu, če ne, se lahko tukaj dolgočasíš do sedmih zvečer."

Šla sta zopet skozi čakalnico, kjer so posedali in postajali isti ljudje v isteni redu, kakor prej. Komaj se je Forestier prikazal, sta mlada ženska in stara igralka živahno vstali in stopili k njemu.

Popeljal ju je, drugo za drugo, v dolbino pri oknu, in čeprav so gledali, da so govorili natihamo, je Duroy zapazil, da ju je tical obe, prvo in drugo.

Potem sta odpehnila dvojce oblaženjenih vrat in sta stopila k šefu.

Seja, ki je trajala z nekaterimi tistih gospodov z ravnimi klobuki, ki jih je videl Duroy prejšnji dan.

Gospod Walter je držal kvarte in je igral s koncertirano pazljivostjo in zvitiimi kretnjami, dočim je njegove nasprotnik polagal na mizo, privzdigoval, mešal lahke, naspone podobice z gibčno in ročno gracijo izurjenega igralca. Norbert de Varenne je sedel na ravnateljevem naslanjaču in pisal članek, in Jacques Rivet, po dolgem zlekhanju na zofi, je miže kadil cigareto.

Po zatihliki je dišalo tukaj, po usnju od pohištva, po starem tabaku, po tiskarni; to je bil tisti poseben duh uredniških sob, ki ga poznajo vsi žurnalisti.

Namizid črnega lesa z vdolano bakrovino se je koplila neverjetna grmada papirja: pisem, kart, časopisov, revij, računov od dobaviteljev, tiskovin vsake vrste.

Forestier je stisnil roke gospodom, ki so stali za igralci in stavili na igro, in je gledal partijo; ne da bi rekel besedo; potem pa, ko je očka Walter dobil, je spregovoril:

"Moj prijatelj Duroy je prišel."

(Dolge prihi.)

Anton Podbevšek:

Razmerje umetnika do države.

Že v najstarejših časih so se ljudje organizirali v državo, ki takrat ni sicer še zavzemala današnje oblike, ki pa je vendar bila silen obroč, obsegajoč poljubni narod. Državniki, ki so imeli v svojih rokah krmilo države, so si sčasoma priborili tako oblast, da so razpolagali z narodom, ne, recimo, kakor je zahtevala blaginja države, temveč njihova osebna ambicija. Vse to je bilo razumljivo, ker so se povsod dobili ljudje, ki so bili že utešeni, kakor hitro so mogli živeti komodno. Da bi mislili malo dalje od svojega kolenca, jim običajno ni padlo v glavo, če pa so bili tako drzni, so večinoma drago plačali to svojo predrznost. Zakaj kralji teh držav niso trpeli nobenih kontrol nad seboj, če pa so jo že trpeli, so jo zaradi tega, ker je bila prešibka, da bi jim mogla škoditi. Redko se je našel mož, ki je bil tako pameten, da je prišel na dan s svojimi idejami šele takrat, ko mu je bil takorekoč uspeh zagotovljen. V medsebojno tekmovalno državo oblast je posegel cel narod, ki je tekla v potokih in nazadnje se je zgodilo, da je prišel za državno krmilo mož z bolj napredno ideologijo od svojega prednika. V tem slučaju se je kultura in civilizacija širila s hitrejšo naglico, dokler se ni ljudstvo vseh katerihkoli vzrokov utrudilo pri svojem romanju proti najvišji stopnji popolnosti, ki je sploh mogoča na tem svetu. Če je bil vladar kos tisti bolezni, ki se je pričela širiti med narodom, je ustavil propad družbe s tem, da jo je oživljal umetno.

Zidanje babilon stolpa, ob vpostavitvi katerega delujejo vsi narodi na svoj način, se je sicer

ustavilo kar pa je bilo precej, za kaj običajno se je zgodilo, da so ga pričeli podirati. Tako so tudi nastale brezštevne teorije o večnih kolobarjih kar so posebno širili tisti filozofi, ki so že davno izgubili elastičnost svojih misli, pa so si pomagali iz zadrege s pričujočo tolažbo, ki pa ni mogla nikdar zadovoljiti silnega duha. Ta je stremil vedno za tem, da se razširi med ljudstvo prepričanje, da ne živimo za naš neresnični svet, temveč za resnični, ki pa leži v onostranosti, katere meja je smrt, misterij še danes v letu 1921. p. Kr. r. Ko so se uveljavljali vedno in povsod z neverjetnim junaštvom in preziranjem smrti, s čemur hočem reči, da se je širil splošni napredek z neverjetno naglico. Seveda, da sta zadel ob gotovem času skupaj naroda, ki sta stremela po istem cilju, je samoobsebi razumljivo. Tej krizi navadno niso bili kos njihovi knezi, da sta se spoprijela dva taka naroda na življenje in smrt. Da je svet neizmerno velik, da ne živi na tem svetu samo par milijonov ljudi, temveč sto milijonov, in da je še prostora in sploh vrzgo na razpolago še niso pomislili. Sicer pa je imela tradicija vedno preveč odločilen vpliv. Mladina je živela pod vtisom pripovedi in zgodb svojih starih in je kopirala z brezmejno strastjo po junaških činih, o katerih so si domišljali, da so višek vsega posvetnega. Običajno je eden izmed dveh nastopajočih narodov znagal in podjarnil šibkejšega, s katerim se je v teku časa stopil v eno samo celoto. Nastopili pa so še različni načini spojitve, vendar pa je ostal dvojni dvoh narodov še do danes v svoji polni veljavi. Seveda se je zgodilo, da je prekrvašenje uplivalo blaznilo, pa so rastle vidno vse materialne kakor tudi duševne okoliščine dotičnega naroda, dokler ni naletel na svojega tekmeča, pa se je pričela že znana

igra znova. Astronomi prav posebnih sort so pisali v svojih zgodbah, da se prikazujejo na nebesnem svodu valovite črte, ki bodo segale v neskončnost.

Gotova stvar je, da stremi vsak narod za čim večjo ekspanzivnostjo, to se pravi, meje svojega kraljevstva hoče razširiti kolikor mogoče daleč. S tem pa hočem reči, da stremi instinktivno za popolnostjo, ki ne pozna nobenih mej, pa naj bo to v tem ali onem etičnem oziru. Za to popolnostjo streme pravzaprav vsi državniki, samo da je popolnost večinoma materialistična; kar pa je nekaj izvanredno slabega, zlasti še zaradi tega, ker ne služi celoti, temveč posameznikom. Naša vzgoja je vključ v veličastni starosti njeje vede tako pomankljiva, da vzbudi v malokaterem človeku, ki nosi to oznako pač zaradi tega, ker hodi slučajno po dveh nogah, človeško čustvovanje, ki mu pravi, da mora ljubiti svojega bližnjega, kakor samega sebe. Med ljudmi in filozofi je vse preveč ukoreninjena Darwinova teorija o boju za obstanek. Kajti, koliko pa je danes sploh ljudi, ki mislijo s svojimi glavami? Le tako nam je mogoče razlagati, da nič več ne vemo, čemu smo organizirani v državi, ki je tvorba od zgoraj navzdol in ne od spodaj navzgor, kar bi moralo biti v vsaki resnični demokratični državi. Ker kakor pridejo posamezniki iz naroda in s tem celoten narod do tega, da padajo pri vsakem svojem koraku, ker jim je država coklja in ne avtomobil, ki bi jih moral pripeljati čimprej do cilja? Kako težko je za vedno obdržati v sebi človeško čustvovanje ki bi ga s lahkim srcem prekrstil v socialnega, nam jasno dokazujejo številni slučajni, ki nam govore o gotovo dobo trajajočem nesebičnem delovanju politikov, ki pa jih kmalu vjame v svoje preže hudobni duh, pri čem se v različnih oblikah

Večina ljudi, ki gre v pisani procesiji za križem, ne opazi tako kmalu, da jo je zavil namišljeni duhoven v stran, pač pa opazijo to ljudje, ki so že nad vsem podobnimi organizacijami, pa se svojim duhovnim svetom. Pravzaprav hodijo za navedenimi duhovni samo s svojimi telesnimi sfingami, s svojimi dušami pa korakajo v pestrem sprevedu skozi resnični svet, ki ni niti najmanj sličen dolini solz in krvi. Ker odkrivajo z vsakim svojim korakom vedno nove in nove svetove, korakajo blazni o neizrečene sreče v devete nebeske dežele in vzdri mi jih iz njihovih sanjarij šele obupno kričanje na pomoč vseh tistih ljudi, ki gredo za sprevedom s križem, s svojimi telesi in dušami, ki pa so se tako že pretopile z mesomi, da obstoja zanj je edino ta označba. V takih slučajih posežejo vmes s svojimi ostrimi meči umetniški politiki, ki presekajo gordijski voz s temi ali onim receptom. Ker mi ni do tega, da bi omenjal dolgo vrsto taktike, omenjam samo najgroznejšo, ki je operirala z vsemi mogočimi zlimi sredstvi, pa kristla vse svoje zastopnike za "anarhiste" ali tudi "nihiliste".

Zanimivo je, da so živeli ti strašni zdravniki telesa in duha pevečini neverjetno kristjansko. Bili so v vsakem oziru neoporečni dobri, kakor hitro pa so ugle dali na svoji operacijski mizi bolno človeštvo, se je zdelo, da so pozabili na vsako človeško pojmovanje v sebi. Po cele dneve in noči so presedeli pri svojih delavnih mizah, premišljevali dejanski stan, pa natančno opisovali, kje se naj počaka na poljubnega človeka ki se ga naj usmrti v interesu splošnega napredka. Bombe se naj nastavijo po cerkvah, kjer se zbira največ ljudi, peklenški stroji naj se položijo na vrh v spalne sobe vladajočih despotov, umirca naj se reakcionarje z revolverji znamke Xy, v jedla naj se primeša toliko tega strupa, v privatnem življenju naj se opira na ta način, med ljudstvo naj se širijo ideje s krivo, ki vriska po oploditvi itd. Atentati na odlične osebnosti so bili na dnevnem redu, zato ne je bil pokoncu tudi ves državni policijski aparat. Zelo se je, da se ljudje vračajo temeljito nazaj v tiste čase, ko so se kar tako pobijali, pa gledali v devetih nebesih, če so od njih bingljali skalpi, katere so potegnili še živim z glave. Vključ vsem nečetim žrtvam na obeh straneh pa je bil uspeh teroristov zelo pičel, če ne še celo dvomljiv.

Pojavi anarhizma so dali vsem pasivnim umetnikom politično misliti, pa so spoznali, da bi se dali stoglavi znaj, ki niso nič drugega kot paraziti na narodnem telesu, še najlažje usmrtiti, če se jih ne bi lotili z bombami, temveč z idejami. Mislim, da mi ni potreba še posebej razlagati, da mislim s stoglavinami znaj na reakcionarno vladajočo klčo katerega naroda. Da je bilo vsako stoletje skopo s takimi umetniki, je bilo samo posebi umetno. Večina umetniškega naraščanja je delala v tem smislu bolj instinktivno kakor pa miselno in se sploh ni nikdar zavedala, na kako visokem socialnem stališču je bila že v najstarejših časih. Potem svojih umetniških del so pridigali, da je predvsem potrebno pričeiti s temeljito hojo za Kristusom, ali z drugimi besedami, isti vztrajno vase, s čemur je pa že tudi vse doseženo. Vladajoča klika hoče sicer prepričati svoje podložnike, da je država sama sebi namen, v kar so ji na razpolago ogromna najraznovrstnejša sredstva, vendar njen trud in napori, da bi se vzdržala na površju, je odveč, kakor hitro pričeno nastopati umetniki politiki s propagando za duhovno življenje. Že preje sem omenil, da pride večina ustvarjajočih umetnikov do tega svojega spoznanja instinktivno, to pa zaradi tega,

RAZNE VESTI.

Žalostni slučaj ali kam vedejo bratomorni boji med proletarijatom. V Sarajevu že nad tri tedne štrajkajo za izboljšanje svojega gmotnega položaja krojaški pomočniki, ki so organizirani v Savezu krojaških radnika, ki spada v Glavni radniški savez kot vrhovno instanco. Delodajalci so takoj, ko je organizacija predložila svoje zahteve, odpovedala vsem v tej organizaciji organiziranim krojaškim pomočnikom službe. Pomočniki pa se niso udali in so stopili v stavko. Da stavka tako dolgo traja, pa je krivo nenavadno štrajkolomatvo, in sicer od strani članov bivšega "komunističnega" Saveza šivačih radnika. Ti so se delodajalcem takoj ponudili kot štrajkbreherji, in sicer iz gole zagrizene mrnje do tega, da bi stavka, ki so jo začeli v socijalistični organizaciji organizirani pomočniki, uspela. Ti štrajkbreherji so šli v svojem bratomornem sovraštvu celo tako daleč, da delodajalce podpirajo z denarjem svoje lastne organizacije in delajo po 10 in 12 ur na dan menjajoč se pri več delodajalcih. — Ali ni to prežalosten slučaj, ki ga menda še ne pomni zgodovina proletarskega gibanja? Kam pač Jovede bratomorni boji ki ga združujejo in podpirajo — o tem bodimo prepričani — le razni frazerji in hujskači zgolj iz osebnih razlogov, nikdar pa ne iz namenov, da bi koristili skupni proletarski stvarni!

Afero polkovnika Vasiča mislijo potlačiti? Zdi se nam neverjetno! Toda kakor smo že večkrat čuli, čitali in poslušali, je država Jugoslavija država neverjetnosti, Amerika pa država senzacij na polju dela. In zaradi tega ni ravno absolutno neverjetna vest, ki jo nekateri posamezniki prinašajo iz Beograda, češ, da bodo radikalni strankarji in porodičarji skušali potlačiti afero polkovnika Vasiča, o kateri smo pred nekaj dnevi poročali. Če bi se res to zgodilo, potem se pač vse neha in prepričali se bomo potem, da belgrajska porodica res smatra državo za svojo možno kravo in svojo deklaro.

Prizor iz gladojoče Rusije. Ruski emigrantski listi so polni slik iz onih krajev Rusije, v katerih se je pojavila lakota. Tako priložuje neki list pismo iz Samare, iz katerega posnemamo samo en prizor, ki se je odigral na begu ljudstva iz pokrajine gladi in ki nam dovolj jasno in žalostno kaže vso strahoto ruske katastrofe: Najbolj strašno je bilo, pravi pismo, ko smo šli čez reko. Radj suše so se pojavile ogromne množine steklih psov. Se delo nas je mirno skupaj več sto ljudi, ko nam je pridirjalo nena doma nasproti šest do sedem napol narih oseb. Za njimi masa ljudstva s koli, ki je skušala nagnati nesrečnike v neko kolibo.

ker se polnili sebe, vsled česar jim navadno tudi odreče avtoriteta. Vendar je njihovo udejstvo vanje vredno priznanja, zakaj kakor so uplivali v starem veku kipi deklic in fantov na noseče matere, da so potem rodile lepe otroke, tako tudi upliva njihova umetnost na občinstvo, čeprav ne v taki meri, kakor umetniška dela tistih umetnikov, ki so v zelo intimnem razmerju z vesolnostjo, kar jih usposablja v največji meri, da zadevajo v tarčo. Te zadnje bi jaz imenoval genije, med tem ko bi prejšnje krstil samo za umetnike, med katere spada pri nas nedvomno predvsem Ivan Cankar, pionir duhovnega življenja, ki je studenec vsega dobrega. Njegovega pomena za slovensko umetnost mi ni potreba podrobno analizirati, ker mislim, da je danes že slehernemu izmed nas znano njegovo ogromno delo, ki ga je izvršil natančno ob predpisani uri.

Po daljšem boju so jih v resnici spravili v neko izbo, ki so jo potem zažgali, prepustivši nesrečnike usodi. Pozneje smo izvedeli, da so bili dotičniki popadeni od steklih psov in da so postali že velika nevarnost za ostale ljude.

Ko smo se vrnili v Moskvo, so mnogi izmed nas zblazneli. Včasih se mi je zdelo, da smo sploh vsi pobesneli in zblazneli...

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOST"

NA Silvestrov Večer

V soboto, dne 31. decembra 1921

ste vabljeni vsi na zabavo

PEVSKEGA DRUŠTVA "JADRAN"

KI SE PRIČNE OB 6 URI ZVEČER

V KUNČIČEVI DVORANI

Pevci in pevke imajo za ta večer nekaj izbranih pesmi, s katerimi vas bodo kratkočasili. Ves program tega večera bo jako zanimiv in gotovi smo, da vas ne bo manjkalo.

Na obilno vdeležbo vas vabi

Odbor "Jadrana".

POZOR!

Čenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril

KROJAČNICO

NA 16111 WATERLOO RD.

Izdelujem obleke po meri pa najnovejši modi ali kakor želite, čistim in likam.

Se vam priporočam

Leopold Jenko, 16111 Waterloo Rd.

DOCTOR BAILEY, "Specijalist"

Zdravi nove in zastarele bolezni moških in žensk že 21 let. Najnovejša metoda in gotov uspeh. Ako trpite od zastrupljenja krvi, kožnih bolezni, revmatizma, srca, pljuč, želodca, jetrih, zlati žili, počenja, nosu, grlu in krofca.

Pojdite k njemu in ozdravite. On vam da ono slovočno krvno zdravilo 606 in 911. Tudi najkasnejše električno in X-Ray zdravljenje. Vse zdravljenje opravlja Dr. Bailey sam, osebno in zaupno. Njegovo delo je najboljšo, njegove cene najnižje.

Mi govorimo Slovensko.

Uradne ure od 9:30 dop. do 8. zv. Ob nedeljah od 10 dop. do 1 pop. 5511 Euclid Ave. blizu E. 55 St. Drugo nadstropje soba 222 Cleveland, Ohio.

X-RAY PREISKAVA \$1.00

ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

„V močvirju vele mesta“

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki

CENA 50c.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba
6418 ST. CLAIR AVE.

Ravnokar je izšla knjiga

Razkrinkani Habsburžani

katere je izdala Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.

Knjigo je spisala grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajočih habsburskih klčk, kakor tudi smrt cesarjevega Rudolfa.

Knjiga je jako interesantna in priporočana rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c

ZAKAJ?

ZATO: Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglasov —

ZATO: ker pomeni vsak oglas v vašem listu več dohodkov za vaš list —

ZATO: ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Enakopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a istočasno pomagata vašemu listu finančno —

ZATO: ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglašja v Enakopravnosti, bo dal čim več oglasov —

ZATO: Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

"ENAKOPRAVNOST"

Imi naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

Princeton 551

6418 ST. CLAIR AVE.

ČEVLJI!

Ali imajo
vaše noge
sledeče
znake?

- se hitro utrudite, če korakate?
- imate bolečine v oboku nog?
- imate bolečine v prstih nog?
- bolečine v kolenu?
- ste trudni, če dolgo stojite?
- ste nezadovoljni s čevlji?

Vse te sitnosti zginejo, če nosite čevlje, ki so ustvarjeni za vašo nogo.

Pri nas dobite čevlje, ki so potrebni za vašo nogo. V kratkem dobimo prvo zalogo najfinjših čevljev, ki vam odpravijo vse nadleže v nogah, in ki se prodajajo po jako zmernih cenah.

Pridite k nam, kadar hočete zanesljive čevlje, ki pomenijo zadovoljnost in zdravje nog za vas. Postregli vam bomo po domače in pošteno.

Frank Butala,

Slovenska Trgovina s Čevlji za
Može, Žene in Otroke.

6410 ST. CLAIR AVENUE

BOŽIČ — NOVO LETO!

Ali imate Šinver - šivalni stroj?

Ste že mislili, koliko prihranite, če imate doma šivalni stroj? V slabih časih, kakor so sedaj, je vaš denar najbolj premišljeno in gospodarsko investiran, če ima gospodinja, hčerka ali mati Singerjev stroj, s katerim lahko napravi novo obleko, ali zakrpa staro.

Dolgi zimski dnevi so kakor nalašč za ženske da šivajo in pripravljajo za pomlad in poletje. Sedaj je prilika in najprimernejša ugodnost, da kupite: znižane cene, velika izbira dobro blago in prijazna postrežba vse to vam zagotovi dobro kupčijo in vsestransko zadovoljnost.

Vprašajte za pomoč, ki vam dovoljujejo mesečna odplačila.

LOUIS LEVSTIK
Slovenska trgovina Singer - šivalnih strojev
Na 6527 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POŠILJAMO DENAR V JUGOSLAVIJO. — PAROBRODNI LISTKI
Nizke cene, hitra postrežba, preko vseh črt.

ZUPNICK & COMPANY

Tužjemenska menjalnica in parobrodna agencija.
6024 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

AVTOMOBILISTI!

Kadar ni vaš avtomobil popolnoma v redu, se priporočamo, da se obrnete na nas. Smo strokovno izučeni in lahko se zanesete, da boste dobili izpod naših rok le dobro delo. Naša delavnica je opremljena z vsem potrebnim orodjem, in popravimo vam lahko kakoršne koli vrste avtomobil. Če se vam mašina kje na potu vstavi in ne morete naprej, nas pokličite po telefonu in takoj bomo prihiteli na lice mesta, da vam pomagamo.

PRINCETON 1588 — RANDOLPH 5276.

BONNA AUTO REPAIR CO.

1275 E. 61. ST. IN VOGAL SUPERIOR AVE.

FRANK HOMOVEC.

Zabaven Večer

priredi

KLUB DRUŠTEV S. N. DOMA

na

31. Decembra 1921.

in

1. Januarja, 1922.

v prostorih S. N. Doma

Na programu so različne igre ter ples pod vodstvom godbe "Bled". Slovenci in Slovenke, moške in fantje, ženske in dekleta ne ostanite doma, temveč pridite, da si v krogu svojih prijateljev in znancev voščite srečno in zadovoljno Novo Leto. Pridimo vsi in pokažimo, da hočemo praznovati prihodnje Novo Leto v novem ter modernem zgrajenem Narodnem Domu.

Da se vidimo 31. decembra in 1. januarja!

Odbor.

Clevelandske novice.

— Med clevelandskimi šiviljami in krojači ter med oblačilnimi tovarnarji vlada dosedaj še precejšnja harmonija. Glede bodoče delavne pogodbe so si prišli že skoro vsi do sporazuma in dočim se vršijo po raznih drugih mestih štrajki, se istega ni bati v Clevelandu. Unijski in tovarnarski zastopniki so se shajali na skupnih konferencah že zadnje tri mece ter prišli do polvolnega rezultata za delavce kot za delodajalce. Točka, ki še naprej jamči vsakemu delavcu 41 tednov zaposelnosti v vsakem letu, je še nadalje ostala v pogodu. V slučaju, da ni dela, mora plačati tovrna vseeno dve tretjini delavčeve plače. Proti tej točki so se delodajalci precej borili, toda koncem konca so pa vendar popustili.

— Vse modne kakor tudi druge trgovine poročajo, da je bil "business" pred Božičem jako dober. Pravijo, da so letos kupovali ljudje za darila največ vporabne predmete in ne samo luksurijske, kot je bila navada tekom "dobrih" časov.

— Plače kovinarskih delavcev, katerih je v Clevelandu kakih 14 vrst, so se v zadnjih petih mesecih znižale tako silno da so pričeli tudi ti delavci misliti na organizacijo. Nocoj se bo razmotrivalo na seji Matal Trades koncila, kako bi se dalo najuspešneje organizirati onih 60.000 kovinarskih delavcev v Clevelandu, ki so še brez organizacij. Kot se poroča je se tem delavcem v nekaterih slučajih znižalo plače po celih 71 odstotkov, a poleg tega se še čuje, da bodo sledila po novem letu nadaljina znižanja.

— Urdniki The Upson Nut Works od Bourne-Fuller Co. naznanjajo, da bodo poskusili po novem letu, t. j. 3. januarja odpreti v svoji tovarni delo, ter da bodo sprejeli nazaj kakih 800 starih delavcev. Pravijo, da sedaj nimajo na rokah posebnih naročil, toda poskusili se bodo vseeno, ker mogoče bodo prerinili do spomladi, ko se pričakuje splošno oživljanje v industriji. Ako ne, pa bodo morali vrata kmalu zopet zapreti. Poročila se, da se bo sprejemalo nazaj v delo le stare delavce, ki so privolili v 15-odstotno znižanje plač samo, da dobijo zopet dečo.

— Lakota in brezposelnost. Mrs. Sue Brunk, 34, iz 1818 E. 17 St., je bila pripeljana včeraj pred sodnika radi žepne tatvine. Ona je krivdo priznala, toda izjavila je, da se je poslužila tatvine v sili. Bila je brez dela in brez denarja ni ji torej kazalo drugega kot krasti.

— Mu je odgriznil prst. Anton Kavas, 1406 Lakeside Ave. je postavljen pred veliko poroto, ker je obdolžen, da je na božični dan v prepiru z Joe Garmbackom, 1659 Hamilton Ave. slednjemu odgriznil prst na roki.

— Kakih šest sto šivilj. katerih delodajalci še doslej niso podpisali nove delovne pogodbe proti štrajkom, ako pogodbe ne podpisajo do sobote. Unijski taj-

nik Meyer Perlstein, se je izrazil včeraj, ad bodo odšle omenjene šivilje na štrajk že v soboto, v slučaju, da delodajalci pogodbe do tedaj ne podpisajo.

— Kot vsako leto, tako priredi tudi letos klub društev S. N. Doma na Silvestrov večer in na novega leta zabavo v prostorih S. N. Doma. Vabljeni ste torej vsi napredni Slovenci in Slovenke, da pridete na starega leta večer v Dom, ter tam v družbi prijateljev prebijete zadnje ure starega leta in prve novega. Zabele bo dovolj. Za plesalce bo igrala godba "Bled".

NAZNANILO.

Rojake opozarjam, da sem pooblaščen od dobrotelne organizacije "Friends of Soviet Russia" pobirati prostovoljne prispevke za sirote stradalajoče Rusije katero je zadel silna suša in uničila vse pridelke, tako da umira velik del ruskega naroda v lakoti in mirazu. Usmilite se vaših bratov, odprite srca in darujte vsak po svoji moči bodisi v denarju ali obnošeni obleki, katere več ne rabite, kajti v bedi vse prav pride. Darove pošljite na A. Malnar, 1051 E. 72 St., Cleveland, Ohio, ali pa mi sporočite in prišel bom iskat na dom.

— Društva, katera želijo po birati asesment na 24. ali 26. v mesecu ali na kak drugi večer, dobijo za to na razpolago dvorano v Slov. Nar. Domu proti malenkostni odškodnini 50c. Katero društvo se želi poslužiti te ugodnosti, naj to naznani tajniku ali pa oskrbniku S. N. Doma.

— Čas ženitve je zopet tu. Če rabite za Vašo svatbo posodo, mize, stole, dobite vse to proti primerni odškodnini v Slov. Nar. Domu. Zglašite se pri oskrbniku.

— V soboto 31. decembra, to je na Silvestrov večer, priredi dram. dr. "Lilija" v Slov. Domu veliko maskeradno veselico s plesom ter izrednim programom. Da bo veselica nekaj posebnega, kažejo priprave in pa zanimanje članstva in je torej gotovo, da bodo občinstvo presenetili z nekaj najnovejšim. Rojake v Collinwoodu in okolici se opozarja na to prireditve.

— Poročna dovoljenja so dobili: Jos. Perčun, 23, 3558 E. 80 St. in Mildred Polončič, 18, 8004 Union Ave., ter Frank Seton, 25, 14520 Thomas Ave. in Antonette Gruden, 34, 1001 E. 62 St. Bilo srečno!

— Felix Ambrozinski, ki je bil zastrupljen skupno s svojo celotno družino na božični večer, še ni umrl, kakor je bilo poročano, temveč se še bori s smrtjo. Danes se je vršil pogreb njegove žene in dveh otrok, ki so umrli kmalu po zastrupljenju. Mož je rotel zdravnike, naj mu pomagajo, da bi še enkrat videl svojo družino, predno jo zagrebejo. Policija pravi, da je bila družina zastrupljena od strupenih gob.

— Padanje cen pri avtomobilih. Slednji avtomobili se bodo zopet pocenili pričeni s prvim januarjem: Cadillac, Buick, Hudson in Essex. Znižanja so od \$940 do \$40.

— Davkoplačevalci so vplačali dosedaj že več kot \$300,000 pol-

letnega lastninskega davka. Tako poroča okrajni blagajnik, Ralph McBride. Do 15. januarja, ki je zadnji dan plačate davek, pričakuje McBride približno \$20 000,000. Kdor ne plača tedaj, ga zadene 15-odstotna kazen.

— Prebivalci East Clevelanda bodo imeli 31. januarja 1922 posebne volitve, pri katerih bodo odločili, naj se li zviša plin od 50 na 80 centov za tisoč kubičnih čevljev. Njih mestna uprava je sprejela posebno odločitev, da naj se cena plinu zviša na 80 centov in sedaj je odvisno še od prebivalstva, ako v to zvišanje privoli.

— Na letni seji Ohio Farmers' Co-operative Milk družbe, ki je sedaj v teku, se tudi nekaj razmotriva, kako bi se dalo urediti distribucijo mleka tako, da bi razpečevali mleko direktno brez veriženja, t. j. da bi zveza farmarjev pošiljala mleko direktno konsumerjem mesto velikim družbam. Stvar je prišla na površje potem, ko so stavile mlekarske družbe zahtevo, da se jim odsej prodaja mleko po \$2.00 sto funtov ali 17 centov galon. Izvoljen je bil poseben odbor, ki naj preizkuša položaj in poroča do 15. februarja, ako bi bilo umestno pričeti z direktnim razpečevanjem mleka.

— Včeraj proti večeru je izbruhnil požar na Huron Rd. na Prospect Ave. ter povzročil na Flatiron poslopju za kakih \$15-000 škodo. Ko so ognjegasci gasilili pa se je pripetila v poslopju še eksplozija, v kateri sta bila ranjena dva ognjegasca. V tej zmešnjavi so zgubili gasilci kontrolo nad vodnimi cevmi in množica gledalcev je dobila pravcati "shower bath".

Na račun vojne odškodnine. Po mirovni pogodbi dobi Srbija od neprijateljskih držav večjo količino živine na račun vojne odškodnine. Meseca maja se je vlada odločila, da proda došlo živino potom licitacije v naši državi in da se izkupiček izroči upravi fondov, iz katerih bodo dobivali odškodnovanci odškodnino. Od bolgarske vlade smo dobili dosedaj 12.000 ovac, 6000 goved, 5000 konj in 1000 mežgov. Od nemške vlade smo prejeli doslej 10.520 konj. Vsa ta živina je dospela v Srbijo in je bila prodana ljudstvu. Cene so bile zmerne, z obzirom na silno velike transportne stroške pa so hile na vsak način premajhne. Prevozni stroški enega konja znašajo iz Nemčije v Srbijo 1100 dinarjev, za eno govedo 900 dinarjev. Pojavile pa so se tudi druge težkoče. V Nemčiji sedaj hudo razsajata svinjaka in parkljevka, radi česar se je sklenilo prodati živino takoj po prejemu, da se ne zanesa kužna bolezen v našo državo. Vlada je prodala govedo po 1510 dinarjev za glavo, kar je razmeroma veliko, ker stane danes v Srbiji junica 400 do 600, krava 500 do 1000, voli pa 1000 do 1500 dinarjev. Ovce so se prodale po 46 dinarjev pod zelo ugodnimi pogoji. (Iz kabineta poljedelskega ministrstva.)

MALI OGLASI

SLOVENEK BI DOBIL RAD SOBO PRI POŠTENI, NARODNI DRUŽINI S HRANO ALI BREZ. PONUDBE NAJ SE ODDA UPRAVI TEGA LISTA. (306)

HIŠA V NAJEM. 5 SOB SE ODDA NA 1231 E. 72nd PL. VP. RASAJTE NA 3822 ST. CLAIR AVE. (305)

Stanovanje za malo družino se da v najem. Rent samo \$12.00 Poleg nove šole na Cut Rd. Zglasiti se je pri Anton Lovrin, 20187 Goller Ave., stop 127 Shore Line. (305)

NOVA HIŠA s 4. sobami; lot meri 40x125 ft. Ključ pod celo hišo, kokošnjak, garaž; Proda se na lahka odplačila. Cena \$3000. Vprašajte pri Mirko Katalenc, 805 Bliss Rd. (308)

PRODA SE dobro idoča krojačnica (Tailoring & Dry Cleaning) z vso potrebno opremo. Proda se poceni. Zglasite se je na 15710 Waterloo Rd. (305)

DRUŽINA BREZ OTROK, 2 osebi, išče stanovanje 4. sob od 55. do E. 72 St. Ponudbe je poslati na upravo Enakopravnosti.

NAZNANILO!

Rojakom naznanjam, da prodajam žive prašiče različne teže, kakor kdo želi; zaklane s krvjo ali brez krvi. Koljem sam na domu. Istotako prodajam teleta in govedino na debelo in drobno kakor kdo želi. Cene nižje kot drugje. Zglasite se osebno pri

JOS. KROFLICU,

20667 Miller Ave. Euclid, Ohio
Pismo na pa: Box 77, Euclid, Ohio (305)

GOTOVINA ZA LIBERTY BONDE, vojnovarčevalne znamenke, bisere, ure, staro zlato, srebro, platinum, zlatino, nerabljene poštne znamenke, živo srebro, magnetne igle, in za vsako stvar ki ima kako vrednost. Prinesite ali pošljite na Simon, Reliable Broker. Lastnik Ohio Smelting and Refining Co. soba št. 216 Lenox Bldg. vogal 9th St. in Euclid Ave. Odprto vsak dan do 6. ure zvečer. (x)

VSE DELO

v zvezji s plumbarstvom, vam napravimo dobro in trpežno. Postavljamo furneze, banje, stranišča, itd. Kadar mislite, kaj delati, pridite k nam po proračun in prepričani smo, da vam bo naša cena po volji.

Chas. W. Wohl

Plumbing & Heating
381 E. 156 St., Cleveland, Ohio.
Eddy 8236-R.

POZOR! PLUMBARSKO DELO

Rojaki Slovenci, Hrvati in drugi Slovani kadar potrebujete dobrega plumbarja v vaši hiši, pridite k meni za vsako delo, katero vam garantiram da bo izvršeno dobro. Postavljam stranišča, bane, sinke, kotle za gorko vodo, vodne kanale, (sewer work) itd.

Zmerne cene

Nick Davidovich

7013 St. Clair Ave.
Tel. Princ't. 1852-W. Randolph 1828

Frank Zakrajšek
Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu
POGREBNIK IN EMBALMER

1105 Norwood Rd.

Tel. Princeton 1735—W.
TEL. Rosedale: 4983

Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

MOŠKI KLOBUKI

\$3.50 moški klobuki, sedaj \$2.80
\$4.00 " " " \$3.20
\$5.00 " " " \$3.98
\$6.00 " " " \$4.80

SPECIAL:

moški baržunasti klobuki \$5.00.

Belaj & Mocnik

6205 St. Clair Ave., Cleveland, O.

CUNARD-ANCHOR

Največje, najhitrejšje ladje na svetu. S potniki se postopa najugodnejše. V našem mestu ali blizu, se nahaja naš lokalni zastopnik.

V Jugoslavijo, Bolgarijo, na Romunsko in Madžarsko
Preko Dubrovnik, Trst in Reko
ITALIA ..... 5. jan.
Listki \$87 — Davek \$5.00
Preko Cherbourg
SAXONIA ..... 21. jan.
AQUITANIA ..... 7. feb.

Nove ladje plovejo direktno v Hamburg.

POŠILJANJE DENARJA

po pošti ali brzojavno hitro, poceni, zanesljivo. Na uložke plačamo po 4% obresti. Prodajamo parobrodne listke. Javni notarski oddelek. AMERICAN UNION BANK

Ivan Nemeth, predsednik
GLAVNI URAD:
10 E. 22nd Street,
PODRUŽNICA:
1597 2nd Avenue,
New York City

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje \$1.00 sedaj 85c

VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE.

Wm. Sitter

6305 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

POPRAVITE SVOJE ZOBE SEDAJ!

Moje cene so sedaj iste kot pred vojno. Enajstletno delovanje v tem uradu s tisoči zadovoljnih oseb, ki so dale popravila zobe pri meni, vam garantira pošteno in dobro postrežbo.

DR. I. S. RUBIN

ZOBOZDRAVNIK
Delo brez bolečin.
5506 ST. CLAIR AVE.

Oglašujte v "Enakopravnosti!"